

Järjestötoiminnan esimerkkejä

Yhdessä tehty hyvä elämä kaikille

Etelä-Savo, Pohjois-Savo

Taustaa

- SOSTE toteutti toukokuussa 2024 kyselyn, jonka tarkoituksena oli koota esimerkkejä sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnoista ja niiden aikaan saamista hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista. Lisäksi tarkoituksena oli saada kuvauksia siitä, mitä voisi seurata toimintoihin mahdollisesti koituvista avustusleikkauksista.
 - Kysely lähetettiin vuonna 2024 STEAn Ak- ja Ay -avustuksia saaneista SOSTEn yhteistyöjäsenille sekä varsinaisille jäsenille ja heidän jäsenilleen. Tiedot avustuksen saajista koottiin STEAn avustustietokannasta <https://avustukset.stea.fi/>. Järjestöjen yhteystiedot koottiin järjestöjen omilta verkkosivuilta tai SOSTEn jäsenrekisteristä.
 - Koostettuja esimerkkejä järjestöjen toiminnasta SOSTE hyödyntää vaikuttamistyössä ja julkisessa keskustelussa. Materiaaleja voi hyödyntää myös muut.
- *
- Kyselyssä toimintaa pyydettiin kuvaamaan vaikutusketjun mukaisesti: toiminta, kohderyhmä, tavoite, resurssit, toimintaa kuvaavat tunnusluvut ja tulokset. Tämän lisäksi pyydettiin vapaamuotoisia kuvauksia leikkausten mahdollisista vaikutuksista. Resursseja koskeva kysymys ei ollut pakollinen vastata. Järjestöt kuvasivat vastauksissaan paitsi yksittäisiä toimintoja myös niin sanottuja toimintakokonaisuuksia. Resursseja on saatettu kuvata koko järjestön toiminnan osalta. Toimintakuvaukset on tiivistetty vastausten pohjalta yhdelle dialle vaikutusketjuun.

MIELI Pieksämäen mielenterveys ry

Toiminta: Kohtaamispaikkatoiminta, vapaaehtoistoiminnan koordinointi,
yhdistysyhteistyö

Kohderyhmä: Kaikille Pieksämäen asukkaille

<https://www.neuvokas.net/>

Kohtaamispaikkatoimintaa, vapaaehtoisuutta ja yhdistysyhteistyötä kaikille Pieksämäen asukkaille

MIELI Pieksämäen mielenterveys ry

- Vähentynyt yksinäisyys
- Helpottunut/mahdollistunut kotona asuminen
- Lisääntyneet sosiaaliset kontaktit
- Vahvistuneet toimintaedellytykset yhdistyksillä

- Työntekijäresurssit
- Toiminnasta aiheutuvat kulut (mm. materiaalikuluja sekä vapaaehtoistoiminnan kuluja)

Vuonna 2023:

- 96 vapaaehtoista
 - n. 2138 käyntikertaa kohtaamispaikassa
 - 157 kokoontumiskertaa ryhmällä, 1024 osallistumiskertaa
 - 305 eri yhdistysten ja toimintaryhmien kokoontumiskertaa tiloissa, 3156 osallistumiskertaa
- käyntikertojen kokonaismäärä: 6318
- 13 kaikille avointa tapahtumaa ja luentoa, 963 osallistujaa. Kävijöistä arviolta 80 % saatu kirjattua ja tilastoitua
 - n. 100 av-välineistön lainausta yhdistyksille
 - n. 85 kahvituksen järjestämistä iltatapahtumiin

Saadun tiedon mukaan kohderyhmien hyvinvointi lisääntyi selvästi ja yksinäisyys lieveni.

Vapaaehtoistoimijat kokivat toiminnan mielekkäänä ja omaa hyvinvointia tukevana.

Kohtaamispaikan kävijöiden sosiaaliset kontaktit lisääntyivät ja uusia ystäväsuhteita syntyi.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Kohderyhmien elämänlaatu heikkenee ja sosiaaliset suhteet jäävät pois, mikä vaikuttaa vahvasti hyvinvointiin. Yksinäisyys lisääntyy, eivätkä esim. asiointiapua saavat saa tarvitsemaansa apua ja tukea. Läheisten huoli pärjäämisestä lisääntyy.

Tällä hetkellä meidän toimintaamme vastaavaa toimintaa ei ole, ja etenkin pienituloiset jäisivät ilman tukea, sillä heillä ei ole mahdollista turvautua maksullisiin palveluihin. Kotihoidon työntekijöiden kuormitus lisääntyy asiointiavun puuttumisen sekä ystäväpalvelun puuttumisen vuoksi. Järjestöt menettäisivät "kotipesän", missä on voinut kokoontua ja mistä on saanut apua, joten niiden toimintaedellytykset hankaloituvat.

Savon mielenterveysomaiset – FinFami ry

Toiminta: Keskustelutuki, diagnoosia ei tarvita, huoli läheisen oireilusta riittää

Kohderyhmä: Etelä- ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen alueella asuvat mielenterveysomaiset, pääsääntöisesti täysi-ikäiset. Puhelin- ja verkkovälitteisen keskustelutuen päässä omaisia yli kuntarajojen, jos esimerkiksi sairastava läheinen asuu tai on hoidon/tukipalveluiden piirissä Savon alueella.

<https://www.finfamisavo.fi/>

Keskustelutukea mielenterveysomaisille Savon mielenterveysomaiset – FinFami ry

- Vahvistunut osallisuus, voimavarat ja koettu hyvinvointi
- Ehkäisty omaisen tai läheisen sairastumista/terveydenhuoltokäyntejä sekä sairauspoissaoloja
- Sote-alan henkilöstön palkkakulut
- matkakulut ja päivärahat (jalkautuva omaistyö Savon alueella)

Vuonna 2023:

- 181 (64 %) naista ja 30 (11 %) miestä keskustelutueessa (kasvokkain, puhelimitse/Teams, viesti)
- 914 yhteydenotto-kertaa, 65 eri paikkakunnalta

Keskustelutuen palauteotanta 44/75 (vastausprosentti 59 %).

- Keskeisimmät syyt hakeutua keskustelutukeen olivat huoli sairastavasta läheisestä (80 %) sekä oma jaksaminen (89 %).
- 84 % oli erittäin tyytyväinen saamaansa palveluun ja 93 % koki saaneensa tarvitsemaansa tietoa saatavilla olevasta tuesta ja palveluista.
- 91 % koki tulleen aidosti kuulluksi keskustelussa ja 95 % koki tuen luottamukselliseksi ja turvalliseksi väyläksi keskustella asioistaan.
- 81 % koki, että keskustelutukeen oli helppo tulla.
- Hyvinvoinnin muutoksia koskevien väittämien kohdalla muutosta selvästi parempaan kuvattiin toiveikkuuden (80 %) ja keskustelun kautta selkiytyneiden ajatusten (85 %) kohdalla. 88 % koki, että keskustelun kautta saatu tuki auttoi paljon tai selvästi enemmän käsittelemään ongelmia paremmin.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Mielenterveysomaiset kuuluvat omaisten hyvinvointitutkimuksien mukaan itse masennukseen sairastuvien riskiryhmään (46 %). Vain 3 % valtakunnan tasolla mielenterveysomaisista on sopimusomaishoitajia. FinFami-yhdistyksien toimintaan osallistuvat omaiset kertovat keskustelutuen ehkäisevän sairauspoissaoloja töistä/opinnoista.

Omaisikysely elokuu 2023 Savo, 71 vastausta: Vastanneista omaisista aikaa käytti sairastuneen läheisen asioista huolehtimiseen päivittäin 8 %, viikoittain 25 % ja muutamia kertoja vuodessa 17 %.

Sairastuneen läheisen tilanne näkyi vastanneiden omaisten elämässä fyysisenä ja psyykkisenä oireiluna vaikuttaen työkykyyn ja ihmissuhteisiin sekä omaisen oman elämän taka-alalle jäämiseenä. 27 % vastaajista koki läheisen sairauden vaikuttavan arkeen erittäin paljon, 31 % paljon ja 37 % jonkin verran. 68 % vastaajista oli täysin tai jokseenkin eri mieltä siitä, että palvelussa tai hoidossa oli huomioitu kokonaisvaltaisesti perhe tai lähipiiri ja 73 % oli täysin tai jokseenkin eri mieltä, että hänen jaksamisensa omaisena olisi huomioitu palveluissa. Vastaajista 28 % koki tullessa kuulluksi omaisena läheisensä hoidossa ja 62 % vastaajista oli kuulluksi tulemisesta täysin tai jokseenkin eri mieltä.

Mikkelin Setlementti ry

Toiminta: Kohtaamispaikkatoiminta

Kohderyhmä: Ikäihmiset Mikkelissä, Kangasniemellä ja Mäntyharjussa

<https://www.mikkelinsetlementti.fi/>

Kohtaamispaikkatoimintaa ikäihmisille Mikkelin Setlementti ry

- Fyysinen, psyykinen ja sosiaalisen toimintakyky pysynyt yllä tai parantunut
 - Vähentynyt yksinäisyys
- Vuonna 2023 neljää kohtaamispaikkaa koskevat kulut 290 000 €/vuosi.

Vuonna 2023:

- 17 053 käyntikertaa yhteensä
- 1404 yksittäistä kävijää (marraskuun asiakastilastointi)
- 48 vapaaehtoista
- 5397,25 tuntia vapaaehtoistyötä

- 61 % liikkui aiempaa enemmän.
- 73 % arvioi osallistumisen vaikuttaneen myönteisesti terveyteen. Toimintaan osallistuminen näyttää vaikuttavan voimakkaimmin juuri mielen hyvinvointiin.
- 83 % koki mielialansa parantuneen. Toimintaan osallistuminen edistää, ylläpitää ja jopa vaikuttaa huomattavaa myönteistä muutosta sosiaalisen toimintakyvyn kokemuksissa.
- 37 % kaikista vastanneista koki itsensä ennen toimintaan osallistumista yksinäiseksi usein tai silloin tällöin. → Heistä 84 % on toiminnan kautta löytänyt juttuseuraa → 53 % on saanut uusia ystäviä.
- 53 % kaikista vastanneista on saanut kohtaamispaikasta uusia ystäviä ja 69 % on löytänyt juttuseuraa.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Toimimme Suomen ikääntyneimmässä maakunnassa. Kohtaamispaikkatoimintamme toimialueella väestöennusteen mukaan 75+ ikäisten määrä kasvaa kaikissa kunnissa ja kaupunkien osissa muiden ikäluokkien määrän vähentyessä. Ennusteen mukaan Etelä-Savossa olisi +75-vuotiaita vuonna 2030 30 % koko Etelä-Savon väestöstä. Vuonna 2024 hankkeen toimialueellamme (Mikkeli, Kangasniemi, Mäntyharju) yli 64-vuotiaita on yli 18 800 henkilöä.

Jos toimintamme lakkaisi kokonaan, ikäihmisten toimintakyky romahtaisi. Ikäihmiset kuormittaisivat enemmän hyvinvointialueen toimijoita mm. päivystyksiä.

Asiakkaille me olemme taho, joka tuo elämään päivärytmin, ystävät ja aktiivisen tekemisen. Nämä kaikki loppuisivat, sillä tämänkaltaista toimintaa ei alueella samassa mittakaavassa järjestä kukaan toimija.

Jos avustusmäärärahoja tiputetaan, joudumme varmasti miettimään kohtaamispaikkojemme määrää sekä irtisanomaan henkilökuntaa. Nämä tekijät auttamatta tarkoittavat, että emme pysty palvelemaan sitä määrää ihmisiä, mitä tällä hetkellä palvelemme. Ja tällä hetkellä asiakasmäärämme on valtavassa kasvussa, koska ikääntyneiden määrä kasvaa.

Linnalan Setlementti ry

Toiminta: Ohjaus ja neuvonta maahanmuuttajille

Kohderyhmä: Savonlinnan seudun maahanmuuttajat

<https://linnala.fi/>

Maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta Savonlinnan seudulla Linnalan Setlementti ry

- Lisääntynyt tuntemus suomalaisesta palvelujärjestelmästä: lisääntynyt arjen hallinta ja itsenäinen asioiden hoitaminen
- Toimiva arki: helpottunut kotoutuminen, vähentynyt eriarvoisuus, vahvistunut kuulumisen tunne yhteiskuntaan
- Parantunut kokonaishyvintointi
- Vähentynyt riippuvuus sosiaali- ja ohjauspalveluista

Työntekijän palkkaus-, tila-, hallinto- ja toimintakulut.

- 230 maahanmuuttajalle ohjaus- ja neuvontapalveluita
- 905 kohtaamista: 697 kasvotusten ja 208 muilla välineillä
- 204 kontaktia viranomaisten tai muiden palveluntuottajien kanssa maahanmuuttajien asioissa

Ohjaus on auttanut pääsemään tilanteessa eteenpäin tai ratkaisemaan ongelman.

- 85 % vastanneista oli samaa mieltä.
 - 15 % melko samaa mieltä.
- Tunnen suomalaista palvelujärjestelmää paremmin.
- 53 % samaa mieltä.
 - 33 % melko samaa mieltä.
 - 7 % ei samaa eikä eri mieltä.
 - 6 % melko eri mieltä.
 - 1 % täysin eri mieltä.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Ohjaus- ja neuvontapalveluiden puute johtaisi ongelmien kasaantumiseen, taloudellisten ongelmien ratkaiseminen pitkittyisi ja johtaisi kenties ulosottoon, mikä voi maahanmuuttajien kohdalla vaikuttaa oleskeluluvan saamiseen. Oleskeluluvan hylkääminen johtaa kenties oleskeluluvan valitusprosessiin, mikä kestää vuosia tai henkilö joutuu epätoivoisessa tilanteessa työsyjinnän tai hyväksikäytetyksi uhriksi.

Yksilön ja hänen perheensä hyvinvointi heikentyy, mikä kuormittaa sosiaali- ja terveyspalveluita, neuvontapalveluita. Esimerkki on kuvaus vain yhdestä vaikutusketjusta, joka on arkipäivää. Jos neuvontapalvelut loppuvat asiakkaat voivat hakea palveluita tahoilta, jotka eivät ole asiantuntevia ja pyyteettömiä ja haluavat maksun "neuvonnasta". Palvelujen lopettaminen kuormittaisi kunnan ja hyvinvointialueen sosiaali-, terveys-, ohjauspalveluja, oppilaitosten opettajia ja oppilashuoltoa, Kelan neuvontapalveluja, verohallintoa, maahanmuuttovirastoa, te-palveluita, kirkon diakoniatyötä.

Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry

Toiminta: Omaishoitajien OVET-valmennus ja kurssitoiminta

Kohderyhmä: Mikkelin seudulla seitsemän kunnan alueella kaiken ikäiset ja eri omaishoitotilanteissa olevat, olleet tai tulevat omaiset, läheiset ja omaishoitoperheet. Erityisesti ilman omaishoidon tuen sopimusta toimivat ja omaishoitajat, joilla oikea-aikaisen tiedon tarve korostuu jaksamisen tukena

<https://www.mikkelinseudunomaishoitajat.fi/>

Omaishoitajien OVET-valmennusta ja kurssitoimintaa Mikkelin seudulla

Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry

- Tunnistettu omaishoitajuus ja saatu tieto, taito ja tuki omaishoitajan tehtävään
- Lisääntynyt omasta hyvinvoinnista huolehtiminen ja parantunut jaksaminen arjessa
- Vahvistunut yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemus ja lisääntyneet voimavarat
- Ammattilaisohjaajien henkilöstö- ja matkakulut
- Mahd. ulkopuolisten asiantuntijoiden palkkiot
- Vapaaehtoisten ohjaajien koulutus- ja koordinointi
- Tila- ja materiaalikulut
- Viestintä- ja markkinointikulut
- ICT-laite ja -ohjelmakulut
- Kone- ja kalustokulut ja leasingmaksut
- Hallintokulut
- Puhelin- internet-, pankki- ja postikulut
- Vakuutuskulut

Vuonna 2023:
50 kpl OVET-
valmennus- ja
kurssitoimintaa,
joissa 309
kohtaamiskertaa

Toteutettu kyselyitä, joissa asteikko 1–5.

- OVET-valmennusten keskeisin tulos: omaishoitajien tiedon lisääntyminen.
- Alkukyselyssä 36 % arvioi tietävänsä vain tyydyttävästi omaishoitajille suunnatun avun ja tuen mahdollisuuksista, ka. 3,1. Tulos koheni 1,4 yksikköä, ka. 4,5.
- Alkukyselyssä valmennuksiin osallistujista 44 % arvioi selviävänsä hyvin käytännön tehtävistä, ka. 3,7. Toiminnassa arvo nousi, ka 4,1.
- Alkukyselyssä vertaisryhmiin/kurssiin osallistujista 46 % arvioi pitävänsä yllä fyysistä kuntoa tyydyttävästi, ka. 3,3. Toimintaan osallistumisen jälkeen 87 % koki pitävänsä parempaa huolta fyysisestä jaksamisestaan, ka. 4,3.
- Vertaisryhmiin/kurssiin osallistuneista 84 % koki yksinäisyytensä vähentyneen, ka. 4,2.
- OVET-valmennuksia suosittelee omaishoidon tukea saavista 82 % ja ei omaishoidon tukea saavista 92 %.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Avustusleikkaus karsisi valmennus- ja kurssitoimintaamme radikaalisti alle kolmasosaan vuoden 2023 tasosta ja aiheuttaisi yhden työntekijän irtisanomisen.

Kohderyhmän osalta yhä harvempi läheis- ja omaishoitoperhe tunnistaisi tilanteensa ja saisi tarvitsemaansa tietoa ja tukea. Tälläkin hetkellä omais- ja läheishoitajista vain joka seitsemäs esimerkiksi saa omaishoidon tuen palkkion. Työikäisistä joka kolmas hoivaa läheistään säännöllisesti, usein palkkatyönsä ohessa saamatta mitään tukea.

Korvaavaa valmennus- ja kurssitoimintaa ei tarjoa alueella kukaan muu, jolloin omais- ja läheishoitoperheet jäisivät ilman apua. Lakisääteinen valmennus on vain virallisille omaishoitosopimuksen tehneille ja se toteutetaan kartoituskäynneillä eikä erillisenä valmennuksena, jolloin senkin anti jää ohueksi.

Todellisena riskinä on uupuminen hoivatehtävässä ja hoidettavan siirtyminen kodin ulkopuolisen hoivan piiriin, tai ettei omaishoitoa edes nähdä vaihtoehtona. Mikäli kasvava ikääntyneiden joukko siirtyy yhteisölliseen asumiseen, hoiva- ja palvelukoteihin, ympärivuorokautiseen asumispalveluun ovat kustannukset viisinkertaiset verrattuna omaishoitoon, eivätkä julkiset sote-palvelut kestä kuormitusta. Alueellamme on kasvava työvoimapula julkisella sote-sektorilla ja hoivakodit ovat täynnä.

Mikkelin työttömät ry

Toiminta: Kohtaamispaikkatoiminta

Kohderyhmä: Kaikille työttömille

<https://mikkelintyottomat.fi/>

Kohtaamispaikkatoimintaa avoimesti kaikille työttömille

Mikkelin työttömät ry

Edistynyt
toimintakyky ja
elämähallinta
sekä parantuneet
työllistymisen
edellytykset

n. 100 000 €/vuosi

Vuonna 2023:

- n. 4000 ryhmätapaamista
- 460 keskustelua / vertaistukea / neuvontaa
- 80 yksilötukea ja valmennusta työvalmentajalta

Vuoden 2023 kyselyn (n=178) tulokset:

- Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi edistyivät 56 %:n mielestä.
- Työllisyyden edellytykset parantuivat 32 %:n mielestä.
- Omatoimisuus ja terveelliset elämäntavat edistyivät 35 % mielestä.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Osa kohderyhmästä jäisi kotiin. Yksinäisyys ja pahoinvointi lisääntyisi.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri

Toiminta: Selviydytään kiusaamisesta -toiminta (vertaisryhmätoiminta)

Kohderyhmä: Kiusaamista kokeneet noin 12–21 -vuotiaat nuoret kaikkialla Suomessa. Liveryhmiä järjestetään kuudella paikkakunnalla ja verkkoryhmää tarjotaan valtakunnallisesti.

<https://jarvi-suomenpiiri.mll.fi/>

Selviydytään kiusaamisesta -toimintaa kiusaamista kokeneille n. 12–21 -vuotiaille nuorille kaikkialla Suomessa

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri

- Vahvistunut itsetunto
- Parantunut mieliala
- Kokemus vertaisuudesta
- Saadut keinot kiusaamiskokemuksen käsittelyyn
- Palkatut työntekijät (mm. ryhmien suunnittelu ja ohjaus, markkinointi ja toiminnan koordinointi, yksilöohjaus, ammattilaisten kouluttaminen ja verkostotyö ym.)
- Toimintakulut (mm. tilat, materiaalit ja tarjoilut)

Vuonna 2023:

- 12 ryhmää, 101 kokoontumiskertaa, 45 osallistunutta nuorta
- 349 nuorten käyntikertaa
- 17 yksilöohjaukseen osallistunutta nuorta
- 47 ohjauskertaa
- 15 vapaaehtoista
- 9 ammattilaisten koulutusta, 121 osallistujaa

Koko toiminnan ajalta 2017–2024 kevät:

- 48 ryhmää, 270 osallistunutta
- 56 yksilöohjaukseen osallistunutta
- 326 kohdattua nuorta
- 75 vapaaehtoista
- 1073 koulutettua ammattilaista

Ryhmien alku- ja loppukyselyssä (n=39) mitattu nuorten kokemusta itsetunnosta ja mielialasta. Vertailussa positiivinen muutos kaikilla osa-alueilla:

- 93 % koki saaneensa ryhmästä tukea itsetuntoonsa.
- 95 % koki ryhmän parantaneen mielialaansa.
- 80 % koki kiusaamiskokemuksen vaivaavan mieltä vähemmän.
- 90 % koki saaneensa keinoja kiusaamiskokemuksen käsittelyyn.
- 93 % koki saaneensa ryhmästä vertaistukea.
- 97 % koki ryhmän turvalliseksi.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Jos toiminnasta jouduttaisiin karsimaan, niin ryhmiä pystyttäisiin järjestämään nykyistä harvemmin ja pienemmällä alueella. Jos toimintaa ei olisi, kiusaamista kokeneiden nuorten ryhmämuotoinen tuki loppuisi nykyisillä toiminta-alueilla kokonaan. Muut tahot eivät järjestä vastaavaa kasvokkain kohtaavaa toimintaa alueellamme.

Verkkovertaisryhmiä järjestetään, mutta ne ovat suunnattu yli 15-vuotiaille, joten tätä nuoremmat jäävät ilman tukea. Mitä aiemmin kiusaamiskokemukseen saa tukea, sitä pienemmäksi negatiiviset seuraukset jäävät, joten on erittäin tärkeää, että myös nuorille järjestetään kiusaamisen jälkihoitoa/tukea kiusaamiskokemusten käsittelyyn. Käsittelemättömät kiusaamiskokemukset voivat pitkällä tähtäimellä johtaa esimerkiksi opiskelujen keskeyttämiseen ja/tai nuoren syrjäytymiseen.

Toiminnan loppuminen lisäisi opiskeluhuollon sekä matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden kuormitusta. Todennäköisesti moni nuori jäisi asian kanssa yksin.

Iisalmen Mielenterveystuki ry

Toiminta: Avoin kohtaamispaikka

Kohderyhmä: Kaikenikäisille mielenterveys- ja päihdekuntoutujille

<https://iisalmenmttuki.fi/>

Avoin kohtaamispaikka kaikenikäisille mielenterveys- ja päihdekuntoutujille Iisalmen Mielenterveystuki ry

- Toimintakyvyn ylläpito
- Yhteisöllisyys
- Vähentynyt yksinäisyys

- Vuokratulot
- Henkilöstökulut
- Ryhmä- ja retkitoiminnan kulut

Vuonna 2023:

- Toiminta tavoitti 360 eri henkilöä
- Toiminnassa mukana 19 vapaaehtoista.
- 590 ryhmäkertaa ja niissä osallistumiskertoja 4820.
- Kohtaamispaikka auki 280 päivänä ja käyntikertoja oli 5547
- Vapaaehtoisvoimin kohtaamispaikka oli auki 29 lauantaina

Kysely (n=29):

- 79 % koki yhdenvertaisuuden tunteen lisääntyneen.
- 79 % koki olevansa osa yhteisöä.
- 70 % oli saanut keinoja arjen sujuvuuteen ja hallintaan.
- 86 % oli saanut uusia ihmissuhteita.
- 75 % oli saanut hyvinvointia tukevia ja ylläpitäviä asioita.
- 81 % sai tietoa mielen hyvinvoinnista.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Karsiminen tapahtuisi "helpoiten" henkilöstökuluista (2 vakituista työntekijää) esimerkiksi lyhentämällä työaika. Tämä näkyisi järjestettävässä ja työntekijävetoisessa toiminnassa toiminnan vähenemisenä. Lisäksi vapaaehtoisille tarjottava tuki vähenisi tämän myötä.

Vuokratulot ovat toinen suuri kuluerä. Vuokratulujen karsiminen vaatisi muuttoa toisiin tiloihin. Nykyiset tilat ovat keskeisellä ja helposti saavutettavalla paikalla. Muutto halvempiin tiloihin tarkoittaisi siirtymistä syrjempään keskustasta, mikä osaltaan hankaloittaisi toiminnan saavutettavuutta ja voisi olla iäkkäimmille kävijöille kynnyksymys toimintaan osallistumiseen

Ilvola-säätiö sr

Toiminta: Vapaaehtoistoiminta ikäihmisten arjen tueksi lisämessä

Kohderyhmä: Kaikenikäiset vapaaehtoiset

<https://www.ilvola-saatio.fi/>

Vapaaehtoistoimintaa ikäihmisten arjen tueksi lisälnessä

livola-säätiö sr

Ikäihmisten lieventynyt yksinäisyyden kokemus ja parantunut osallisuus yhteiskuntaan

- Ohjaajan palkka: vapaaehtoisten kouluttaminen, sekä sopivan ja luotettavan vapaaehtoisen varmistaminen ystävää/tukea/toimintaa kaipaavalle ikäihmiselle.
- Tilakustannukset
- Viestinnän kulut (ilmoituskulut, atk, puhelin ja tietokone jne.)
- Viikoittain tapahtuvia kohtaamisia ryhmissä ja kahden kesken (ystävätoiminta)
- Viikoittain useampikin esteetön/maksuton/ avoin yleisötilaisuus (laulutilaisuuksia, luentoja, runoesityksiä jne.) kaikille kiinnostuneille ikäihmisille.

- Arki ja mieliala parantui vapaaehtoisen ystävän toiminnan kautta saaneilla.
- Vapaaehtoisesta tuli luotettava henkilö.
- Vapaaehtoiset löysivät turvallisesti ja tuetusti ystävää kaipaavan ikäihmisen.
- Yleisötilaisuuksien saavutettavuus (maksuttomuus, esteettömyys).

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Mikäli rahoitus (joka on todella pieni) päättyisi, toiminta lakkaisi kokonaan. Säätiöllä ei olisi mahdollisuutta palkata ohjaajaa, eikä toiminta onnistu ilman palkattua työntekijää. Alueellamme ei ole samanlaista koordinoitua vapaaehtoistoimintaa ikäihmisten tueksi. Moni ikäihminen jäisi ilman arkea tukevaa ja yksinäisyyttä lievittävää toimintaa vaille.

Pohjois-Savon Omaishoitajat ry

Toiminta: Ammatillisesti ohjattu vertaisryhmätoiminta omaishoitajan iästä, omaishoitotilanteesta ja statuksesta riippumatta
(+mahdollisuus yksilölliseen ohjaukseen)

Kohderyhmä: Pohjois-Savon alueella asuvat omaishoitajat ja kaikki läheisensä auttajat

<https://psomaishoitajat.fi/>

Ammatillisesti ohjattua vertaistoimintaa omaishoitajille ja kaikille läheistensä auttajille

Pohjois-Savon Omaishoitajat ry

<ul style="list-style-type: none">• Vahvistunut hyvinvointi• Lisääntynyt tieto omaishoidosta• Vahvistuneet sosiaaliset voimavarat	<ul style="list-style-type: none">• 1 henkilötyövuoden henkilöstöresurssit• Matkustuskulut <p>Toiminnan muut kulut pieniä hyvien yhteistyökumppanuuksien ansiosta</p>	<p>Vuonna 2023:</p> <ul style="list-style-type: none">• 161 ryhmätoimintaan säännöllisesti osallistuvaa omaishoitajaa 8 eri kunnan alueella• E erityisen haavoittuva kohderyhmä tavoitettu: kolmasosa osallistujista yli 80-vuotiaita, lähes puolella hoitotyö kestänyt yli 5 vuotta
---	--	---

Ryhmätoimintaan osallistuneista omaishoitajista 87 % tietää nyt enemmän omaishoitajien avun ja tuen mahdollisuuksista ja 81 % selviää paremmin omaishoidon arjen tehtävissä toimintaan osallistumisen jälkeen (n=85).

Vertaistuen ja yhteenkuuluvuuden kokemus:
Ryhmätoimintaan osallistuneet omaishoitajat saivat voimavaroja toisten omaishoitajien kohtaamisesta: ka. 8,7, asteikko 0–10 (n=97).

Omaishoitajat suosittelisivat toimintaa myös muille: NPS keskiarvo 9,5 (n=81)

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Avustusleikkaukset vähentäisivät lähialuetoiminnan toteutusta erityisesti alueilla, joissa tarve toiminnalle on suurin: pienet, voimakkaasti ikääntyvät kunnat, joissa muu omaisille tarjottava tuki on vähäistä tai olematonta.

Omaishoitajan tukemisen laiminlyöminen heikentää sekä omaishoitajan, että apua tarvitsevan läheisen hyvinvointia. Tietoa ja tukea tarjoava toiminta vahvistaa edellytyksiä parempaan arkeen tilanteissa, joita sairaus, vamma tai muu toimintakyvyn vaje haastaa.

Omaishoitajien tukemisen tulee olla proaktiivista ja monitoimijaista: kohderyhmän moninaisiin tarpeisiin ja jatkuvasti muuttuviin tilanteisiin vastaavaa.

Järjestölähtöisen tuen vähentäminen lisää riskiä omaishoitajien uupumiseen ja varhaisempaan raskaampien palvelujen käyttöön.

Vastaavaa omaishoidon erityiskysymyksiin keskittyvää toimintaa ei ole alueella tarjolla. Toiminnassa ei ole diagnosoirajauksia ja toiminta on avointa kaikille läheisensä auttamistilanteessa eläville. Toiminnan lakatessa tai vähentyessä yhä useampi, erityisesti ikääntynyt, omaishoitaja jäisi tilanteessaan yksin.

Savon Martat ry

Toiminta: Neuvonta: ruoka-, ravitsemus- ja kotitalousneuvonta
luentojen, ruokakurssien, demonstraatioesitysten avulla

Kohderyhmä: Etelä- ja Pohjois-Savossa asuvat yli 65-vuotiaat

<https://www.martat.fi/savo/>

Ruoka-, ravitsemus- ja kotitalousneuvontaa yli 65-vuotiaille Savon Martat ry

• Kohentunut ravitsemustila• Lisääntynyt ruoka- ja ravitsemustietous• Lisääntyneet voimavarat ja motivaatio erityisesti itsensä huolehtimisesta• Lisääntynyt ruokailo• Tunnistettu aliravitsemusriski ja tarvittaessa parantunut aliravitseminen• Edistynyt kotona pärjääminen• Lisääntyneet kasvokkain kohtaamiset ja vähentynyt yksinäisyys	• Henkilöstökulut• Matkakulut• Tarvikemaksut• Hallinto- ja toimistokulut• Tilavuokrat• Koulutus jne.• Euroissa puhutaan vuosittain kymmenistä tuhansista euroista.	• 80–100 toimintakertaa/vuosi• n. 1500–3000 kohtaamista/vuosi riippuen tapahtumien määrästä

Palaute ruokakursseista 4 viikkoa kurssin päättymisen jälkeen (n=40, vastausprosentti noin 75 %):

- 80 % valmisti ruokaa kurssin resepteillä.
- 60 % rohkaistui kokeilemaan uusia reseptejä ruokakurssin jälkeen.
- 73 % kiinnitti enemmän huomiota rasvan laatuun kurssin jälkeen.
- 58 % kiinnitti enemmän huomiota riittävään proteiinin saantiin kurssin jälkeen.
- 53 % lisäsi ruokavalionsa lisää kasviksia
- 5 % ei ollut tehnyt muutoksia ruokavalionsa kurssin jälkeen.
- 55 % koki, että yksinäisyyden tunteet vähenivät kurssin myötä.
- Tapahtumat: NPS=80
- Esimerkki kirjallisesta palautteesta: Mies 65–79-v.: "Kurssi oli loistava itselleni, vaikken ole ruokia kotonani tehnyt kuin aivan vähän, niin tämä kurssi antoi eväitä moneen asiaan."

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Hyvinvointialueen resurssit eivät tälläkään hetkellä riitä kattamaan sitä ravitsemusohjauksen tarvetta, mikä alueellamme on. STEAn rahoittamat toiminnot kattavat hyvin myös ne henkilöt, jotka eivät välttämättä hakeudu terveystalujen äärelle kuin aivan viime hetkellä. Meidän toimintamme jalkautuu moniin paikkoihin, myös ostoskeskusten tontteille, asukastiloihin ja kirjastoihin, joissa olemme päässeet keskustelemaan itsestä huolehtimisesta erilaisista taustoista tulevien senioreiden kanssa.

Erityisesti monella, parisuhteessa elävällä seniorimiehillä on valtavia puutteita kotitaloustaidoissa, erityisesti ruoanvalmistuksen suhteen. Myös monella yksinelävällä on varsin suppea ruokavalio, koska ei jakseta itselleen vain valmistaa. Stean rahoituksen avulla olemme kohdanneet tuhansia senioreita, joille olemme saaneet viestittyä oman kehon arvostuksesta ja hyvän ja ravitsevan ruoan merkityksestä niin kehon kuin mielen jaksamisen tukemiseen. Lisäksi käsillä tekeminen yhdessä tutussa ryhmässä ruoanlaiton parissa on tuonut erityisesti miehille uusia kohtaamisia ja ystäviä.

Monella yhdistystoimijalla ei ole minkäänlaisia taloudellisia mahdollisuuksia saada paikalle asiantuntijoita kertomaan ravitsemuksen merkityksestä. Ja valitettavasti vain ääni harva asiantuntija tekee tällaista työtä vapaa-ajallaan pro bono.

Hyvä ravitsemus ehkäisee lukuisia sairauksia, parantaa hyvinvointia ja edistää ja pidentää senioreiden mahdollisuutta asua kotona ja toimia itsenäisesti. Mikäli STEAn rahoitus supistuu merkittävästi, järjestöjen toimintamahdollisuudet supistuvat. Tämä taas heikentää ihmisten terveyttä ja hyvinvointia, joka taas näkyy varmasti hyvinvointialueiden yhä pahenevana kuormittumisena niin palveluiden kuin sairauskulujenkin osalta.

Ennaltaehkäisy on parasta taloudenhoitoa.

Saimaan Syöpäyhdistys r.y.

Toiminta: Kriisituki, neuvonta, tukihenkilötoiminta ja vertaisryhmät sekä vapaaehtoistoiminnan koordinointi yhdistyksen alueella

Kohderyhmä: Etelä-Karjalan, **Etelä- Savon** sekä itäisen Päijät-Hämeen (Heinola, Hartola ja Sysmä) alueen (Saimaan Syöpäyhdistyksen toimialueella asuvat) syöpään sairastuneet ja heidän läheisensä

<https://www.saimaansyopayhdistys.fi/>

Kriisitukea, neuvontaa ja toimintaa syöpään sairastuneille ja heidän läheisilleen

Saimaan Syöpäyhdistys r.y.

Syöpään sairastuneet ja/tai heidän läheisensä:

- Selviytynyt syövän aiheuttamasta kriisistä ja elämänmuutoksesta paremmin
- Lisääntynyt hyvinvointi

Vapaaehtoiset:

- Vapaaehtoistoiminnassa toimimisen myönteinen vaikutus vapaaehtoisen oman elämään
- Lisääntynyt hyvinvointi

- Henkilöstöresurssit
- Matkakulut
- Markkinointikulut
- Ryhmätoiminnan kulut (mm. tarjoilut ja tarvikkeet)
- Potilasoppaat,
- Toimitilakulut
- ATK- ja puhelinkulut, toimistotarvikkeet
- Vapaaehtoisten virkistys ja kiitokset
- Koulutuskulut

180 vapaaehtoista yhteensä:

- 42 vertaistukihenkilöä
- 45 saattohoidon tukihenkilöä
- 10 arjen ystävätukihenkilöä
- 13 vertaisryhmän ohjaajaa
- 2 kädentaitajaa
- 2 kokemustoimijaa
- 53 paikallisosastojen ja potilaskerhon aktiivia
- 1 kerhon/ryhmäohjaaja
- 12 luottamushenkilöä

Sama henkilö voi toimia eri vapaaehtoistehtävissä.

- 3309 yhteydenottoa potilailta/läheisiltä
- 345 vertaisryhmien tapaamista, 2426 käyntikertaa
- 87 tukihenkilöä, 788 tukikontaktia
- 10 infotilaisuutta potilaille/läheisille, 201 osallistujaa

- Asiakaskysely: 97 %:lle keskustelu neuvontahoitajan vastaanotolla helpotti oloa (ka. 3,7 asteikolla 1–4). Kokemuksia: "Tilanne perheessä huono. Puoliso sairastunut enkä oikein tiedä mitä tarvitsisin. Keskustelu hoitajan kanssa oli tarpeellinen."
- Vertaisryhmäpalautteet: kaikki (100 %) kokivat, että ryhmään osallistuminen vaikutti jaksamiseen positiivisesti (ka. 3,8 asteikolla 1–4). "Lämmin kohtaaminen, ystävällisyys loivat turvaa tilanteessani."
- Vastaanottoasiakkaista 95 % sai tilanteeseensa sopivaa tietoa (ka. 3,7 asteikolla 1–4).
- Ensitetopäivän palautteissa kaikki kokivat saaneensa tietoa itseään tai läheistään hyödyttävistä palveluista.
- 91 % vapaaehtoisista koki vapaaehtoistoimintansa merkityksellisenä.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Tukipalveluumme pääsee nopeasti, jonottamatta, kun syöpä osuu omalle tai läheisen kohdalle. Mikäli ammattilaisten toteuttamaa kriisitukea ei olisi saatavilla, kohderyhmä ajautuisi hakemaan ahdistukseensa palvelua päivystyksestä ja mielenterveyspalveluista. Joutuisimme miettimään henkilöstön vähentämistä, mikäli avustusta leikattaisiin. Perheissä ongelmat kärjistyisivät, sillä syöpä on koko perheen ja lähiyhteisön sairaus. On tärkeää saada nopeasti apua ahdistukseen. Yhdistyksen sairaanhoitajan vastaanotolle ja sitä kautta myös vertaistuen piiriin pääsee samana päivänä (puhelimitse, paisti viikonloppuisin) ja vastaanotolle useimmiten jo seuraavana. Tämä vaikuttaa siihen, että ongelmat eivät ehdi kasaantua ja asioita pääsee purkamaan mielestä heti, mikä vähentää painetta julkisella sektorilla.

TOISAALTA, myös mielenterveyspalveluista ohjataan yhdistyksen hoitajan vastaanotolle, koska syöpä on spesifinen kriisi – sen käsittelyssä auttaa, kun ymmärtää sairaudesta ja hoitoprosessista myös tukea antava henkilö. Kiireetön keskustelutuki on tärkeää ja ehkäisee raskaampien palvelujen tarvetta. Pystymme tukemaan myös läheisiä, jotka jäävät julkisella sektorilla vähemmälle huomiolle. Potilat ohjataan toisinaan psyk- sh:n vastaanotolle, mutta läheisen on vaikeampi saada palvelua etenkin, jos ei ole työterveyshuoltoa ja sitä kautta psykologipalveluita.

Sydän-Suomen alue ry ja Keski-Suomen Sydänpiiri ry

Toiminta: Vertaistukitoiminta

Kohderyhmä: Sydänsairastuneet ja heidän läheiset Pirkanmaan, Kanta-Hämeen, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen sekä Etelä-Savon (Pieksämäki ja Kangasniemi) alueella

<https://sydan.fi/sydansuomi>

<https://sydan.fi/keskisuomi>

Vertaistukitoimintaa sydänsairastuneille ja heidän läheisilleen **Sydän-Suomen alue ry ja Keski-Suomen Sydänpiiri ry**

Sydänsairastuneet ja heidän läheisensä:

- Saatu tieto, tuki ja toivo sydänsairauden kanssa elämiseen

Vertaistukihenkilöt:

- Opittu uutta; kokemus oman osaamisen hyödyntämisestä
- Kuulumisen tunne yhteisöön ja saatu arvostus
- Kokemus oman työn merkityksellisyydestä

Vertaistukitoimintaa koordinoivan ammattilaisen koordinointi- ja kehittämiskustannukset.

Toiminta-alueella vuosikustannukset n. 130 000 €.

Vuonna 2023:

- 3637 vertaistukihenkilöiden kohtaamista
- 244 sairaalavertaiskäyntiä
- 126 vertaistukihenkilöä mukana toiminnassa
- 9 uutta koulutettua vertaistukihenkilöä
- 974 vertaistoimintaan osallistunutta henkilöä

- Sairastuneet ja heidän läheiset kokivat saavansa avaimia arjesta selviytymiseen, tulivat kuulluksi ja saivat tarvitsemansa tuen.
- Vertaistukihenkilöt kokivat saavansa käyttää osaamistaan, oppivat uutta, kokevat arvostusta ja yhteisöön kuulumista sekä työnsä merkityksellisyyttä.
- Yhtenäinen vertaistukihenkilötoiminnan malli koko alueella tasa-arvoistaa vertaistukihenkilöiden toimintaa. Ajantasaiset sopimukset turvaavat toiminnan (vakuutukset).
- Vertaistukihenkilöiden toiminnasta saadut voimavarat, mielekkyys ja siihen tarjottu tuki vahvistivat heidän osallisuuttaan, osaamistaan ja jaksamista toimia vertaistukihenkilönä.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Leikkausten myötä moni jäisi ilman vertaistukea. Vertaistuen tarve on jatkuva.

Leikkaukset kohdistuisivat erityisesti vertaistukihenkilöille annettavaan tukeen ja toiminnan koordinointiin, joka vähentäisi merkittävästi vertaistukihenkilöiden toimintamahdollisuuksia.

Toimintamahdollisuudet heikkenisivät mm. seuraavilla tavoin: sairaalavertaistoiminta supistuisi, vertaistukitoiminnan uusia muotoja ei kehitettäisi kohderyhmän hyväksi (mm. erilaisten vertaistukikohtaamisten mahdollistaminen), olemassa olevien vertaistukihenkilöiden voimavaroja toiminnan toteuttamiseksi ei pystyittäisi tukea, eikä koulutuksia järjestää.

